

24.11.2021

Asia/28

§ 378

Valtuutettu Katju Aron aloite häirintäyhteyskanavan perustamisesta nuorille

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 17.6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Katju Aro ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan häirintäyhteyskanavan perustamista avun saamiseksi nuorten kokemaan häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että aloitteessa ehdotettuna kanavana toimii jo nykyisin Nuorten Chat-palvelu eikä uuden yhteydenottokanavan perustaminen ole tarkoituksenmukaista. Nuorten Chat on tarkoitettu 16-29-vuotiaille helsinkiläisille ja Helsingissä opiskeleville nuorille. Chat kuuluu nuorten ajanvarauksettoman ja sähköisen palvelun kokonaisuuteen. Nuori valitsee itselleen sopivan aiheen ja chat-keskustelu alkaa terveydenhuollon tai sosiaalialan ammattilaisen kanssa. Nuorten Chat -palvelun henkilökuntaa koulutetaan häirintäkysymysten osaamisessa ja ohjeistetaan, miten nuorten asioita viedään kaupunkiorganisaatiossa eteenpäin, jotta avun saaminen helpottuisi jatkossa. Helsinki huolehtii, että apua on saatavilla muillakin kielillä kuin suomeksi.

24.11.2021

Kaupunki on rakentanut yhdessä eri alojen ammattilaisten ja nuorten kanssa Kiusaamisen vastaisen ohjelman KVO13. Ohjelma antaa kouluihin, oppilaitoksiin ja varhaiskasvatukseen työvälineitä kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, siihen puuttumiseen, tapausten selvittämiseen ja jälkihoitoon.

Avun saamisen varmistaminen nuorten häirintä-, ahdistelu-, ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Kaikissa kaupungin palveluissa, joissa nuoria kohdataan, on vahvistettava kykyä tunnistaa tuen tarve ja tilanteiden selvittämisen- ja ehkäisykeinot. Toimialoilla on otettu käyttöön yhteisen huolen tunnistamisen ja puheeksi oton väline CA-malli (Common Approach). Nuorten parissa työskenteleville on tulossa virtuaalivalmennusta Turvallisesti mediassa ja maailmalla -hankkeessa, jossa on tarkoitus ehkäistä lapsiin ja nuoriin kohdistuvia seksuaalirikoksia. Nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa tulisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan selvittämistä suhteessa mahdollisuuteen kouluttaa häirintäyhteyshenkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta pyritään hyödyntämään. Jollei olemassa oleva koulutustarjonta ole riittävää, toimii Helsinki aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen. Lisäksi Helsinki huolehtii kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamistasosta suhteessa häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteisiin.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä nuorisoneuvoston lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 17.6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 823

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Minja Koskelan ensimmäinen vastaehdotus:

Lauseet: ”Häirintätilanteiden käsittelyä varten on myös erilaisia järjestöjen tarjoamia kanavia ja keinoja. Nuorisopalveluissa selvitetään mahdollisuutta kouluttaa häirintäyhteys henkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.”

Korvataan lauseilla: ”Nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa tulisi olla käytettävissä häirintäyhteys henkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan selvittämistä suhteessa mahdollisuuteen kouluttaa häirintäyhteys henkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta pyritään hyödyntämään. Jollei olemassa oleva koulutustarjonta ole riittävää, toimii Helsinki aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen. Lisäksi Helsinki huolehtii kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamistasosta suhteessa häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteisiin.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Minja Koskelan toinen vastaehdotus:

Kappaleen 4 loppuun; Lisätään lause: ”Nuorten Chat -palvelun henkilökuntaa koulutetaan häirintäkysymysten osaamisessa ja ohjeistetaan, miten nuorten asioita viedään kaupunkiorganisaatiossa eteenpäin, jotta avun saaminen helpottuisi jatkossa. Helsinki huolehtii, että apua on saatavilla muillakin kielillä kuin suomeksi.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 1

Jussi Halla-aho

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 1 – 14.

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan ensimmäisen ja toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 134

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että nuorten avun saamisen varmistaminen häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Helsingissä, nuortenkin määrältään suuressa kaupungissa, erillisen häirintäyhteyskanavan tai häirintäyhteyshenkilön tehtävän perustamisen sijaan olisi kuitenkin huolehdittava kaikkien nuoria kohtavien työntekijöiden osaamisen kehittämisestä sopivan avun saamiseksi häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa. Tämän varmistamiseksi olisi myös tärkeää, että nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa voisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan häirintäyhteyshenkilöille vaadittavan koulutuksen tilanteen selvittämistä ja pyritään hyödyntämään nykyistä, jo tarjolla olevaa kou-

lutusta. Jollei hyödynnettävissä olevaa häirintäyhteys henkilöiden koulutusta ole, toimitaan aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen.

Häirintä, ahdistelu ja kiusaaminen heikentävät nuorten hyvinvointia ja ovat riski mielenterveydelle. Nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen onkin Helsingin hyvinvointisuunnitelman keskeisiä tavoitteita, joissa kaupungilla on meneillään useita kehittämistoimenpiteitä.

Nuorten mielenterveyspalveluketjujen kehittämistyössä henkilöstön osaamista vahvistetaan kaikkien nuoria kohtaavien toimialojen yhteistyönä. Kuluvana vuonna otetaan käyttöön muun muassa toimialojen yhteisen huolen tunnistamisen ja puheeksi oton väline, CA (Common Approach) -malli sekä oppilashuollossa on kehitetty matalan kynnyksen malli, jossa apua ja tukea pyritään esisijaisesti tarjoamaan koulussa. Mielenterveysongelmiin liittyvää varhaista tukea ja perustason hoitoa vahvistetaan lisäämällä näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden käyttöä esimerkiksi kouluterveydenhuollossa sekä oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa. Nuorten mielenterveyspalveluja on vahvistettu lisäämällä nuorisosoasian resursseja sekä perustamalla kaksi matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Mieppiä.

Nuoren hyvinvointi rakentuu monessa eri kehitysympäristössä, eikä sitä voida ratkaista yhden ammattikunnan tai toimialan näkökulmasta. Näin ollen myös eri toimijoilla tulee olla valmiuksia tunnistaa huolia, auttaa nuorta sekä osata ohjata tarvittaessa vahvemman avun piiriin. Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjuja onkin valmisteltu laajassa yhteistyössä kaupungin toimialojen ja HUS:n kanssa. Palveluketju on toimijoiden yhteinen työkalu, jolla varmistetaan poikkihallinnollinen yhteistyö palveluketjun johtamisessa, ennaltaehkäisevän tuen tarjoamisessa sekä lasten ja nuorten mielenterveyden hoidossa.

Kiusaamisen estämiseksi ja siihen puuttumiseksi on kaupungilla parhaillaan käynnissä KV013 -kiusaamisen vastainen ohjelma. KVO13 on 13-kohtainen ohjelma, johon on kerätty keinoja kiusaamista vastaan. Se on työkalupakki kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoitoon. Sen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan kiusaaminen ja opettaa reagoimaan siihen oikein. Tavoite on tehdä kiusaamisen vastaisesta ohjelmasta koko kaupungin yhteinen asia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut on viime vuosina tehnyt useita toimenpiteitä nuorten seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi nuorisotyössä. Nuorisotyöntekijäitä on koulutettu yhteistyössä Nuorten Exitin, poliisin, Väestöliiton, Pelastakaa Lapset ry:n sekä valtakunnallisen nuorisosoalan kehittämiskeskus Koodinaatin Groomingin tunnistaminen ja ennaltaehkäisy nuorisotyössä -

hankkeen kanssa. Nuorisotyön tueksi on julkaistu myös opas seksuaalisen kaltoinkohtelun ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi nuorisotyössä. Lisäksi nuorisotiloilla on toteutettu teeman liittyvä julistekampanja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kampanjalla muistutettiin nuoria niin omien rajojen kuin toisten koskemattomuuden tärkeydestä. Lisäksi nuorisopalvelut on ollut yhteistyössä myös Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan groomingin vastaisessa ”Turvallisesti mediasa ja maailmalla – lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisy (ml. grooming)”-hankkeessa, jonka tiimoilta on tulossa saataville virtuaalivalmennusta nuorten parissa työskenteleville kaupungin työntekijöille. Pelastakaa Lapset ry:n Nettivihje-palvelussa voi ilmoittaa laittomaksi epäilemästä lapsen houkuttelusta seksuaalisiin tarkoituksiin ja seksuaaliväkivaltaan liittyvästä materiaalista.

Helsingin kaupungin nuorisopalvelut koordinoi valtakunnallista digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskusta, jonka tehtävänä on vuosina 2020–23 muun muassa vahvistaa nuorisotyöntekijöiden osaamista ja tietoisuutta digitaalisen median mahdollisuuksista ja riskeistä sekä tukea hallinnonalojen välistä koordinaatiota nuorten somehoukuttelun ehkäisemiseksi. Aihe tulee olemaan esillä Helsingin kaupungin nuorisotyössä myös jatkossa.

Verkkomaailmassa tapahtuvan kiusaamisen ja häirinnän estämiseen paneudutaan Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden koordinoimassa valtakunnallisessa Non-toxic – syrjimätön pelikuluttuuri -hankkeessa (2017–2021). Non-toxic-hankkeessa nuorten pelikuluttuuria ja pelitoimintaa kehitetään edelleen kaikille avoimeksi ja turvalliseksi, vihapuheesta ja häirinnästä vapaaksi.

Lasten ja nuorten turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota kaikessa kaupungin toiminnassa. Helsingin kaupungilla on useita matalan kynnyksen kohtaamispalveluita ja nuorisotiloja, joista voi saada tukea ja palveluohjausta nuorisotyöntekijöiltä päivä- ja ilta-aikaan. Nuorisotyötä tehdään enenevässä määrin myös monenlaisissa digitaalisissa toimintaympäristöissä. Korona-aika on lisännyt eri kanavia nuorisotyöntekijöiden tavoittamiseksi ja näin tuonut nuorille uusia keskustelumahdollisuuksia turvallisen aikuisen kanssa matalalla kynnyksellä. Nuorisopalveluiden nuoriso-ohjaajat aloittivat vuoden 2020 keväällä myös päivystämisen Mieli ry:n suositussa Sekasin Chat -palvelussa.

Nuorisopalvelut kohdentaa voimavaroja heikommassa olevien nuorten tueksi ja työtä tehdään siellä, missä sitä eniten tarvitaan. Enemmän tukea tarvitseville nuorille tarjotaan yksilöllistä tukea, monipuolista kunkin nuoren tilannetta tukevaa toimintaa sekä tarvittaessa ohjausta sopivan avun piiriin. Viime vuosina nuorisopalveluissa on lisätty resursseja etsivään ja jalkautuvaan nuorisotyöhön, jotka osaltaan ehkäisevät syrjäy-

tymistä ja lisäävät turvallisuutta Helsingissä. Jalkautuva nuorisotyö jalkautuu päivittäin puistoihin, kauppakeskuksiin, rautatieasemalle sekä muihin nuorten suosimiin ajanviettopaikkoihin ja on näin läsnä nuorten keskuudessa ja heidän tukena.

Helsingin kaupunki on avannut Nuorten chatti -palvelun 16–29-vuotiaille helsinkiläisille. Nuorten chatissa nuori pääsee keskustelemaan tilanteestaan ammattilaisen kanssa ja tarpeen vaatiessa mietitään nuorelle yhdessä hänelle sopiva palvelu. Chatissa nuoria palvelevat sekä sosiaali- että terveysalan ammattilaiset. Nuori voi matalalla kynnyksellä kysyä mieltään askarruttavista asioista kuten omasta terveydestään, mielenterveysasioista, päihteistä ja kiusaamisesta kuin myös työhön ja opiskeluun tai ihmissuhteisiin liittyvistä asioista tai vain aloittaa keskustelun ilman tiettyä aihetta. Nuorille ei ollut aiemmin omaa sähköistä viranomaischattia etenkin sosiaali- ja terveysasioissa, joten se muodostaakin yhdessä Nuorten sote -verkkosivujen kanssa aidosti helsinkiläisiä nuoria palvelevan kokonaisuuden. www.hel.fi/nuoret

Helsingissä nuorisojärjestöt tuottavat nuorille monenlaisia matalan kynnyksen kohtaamispalveluita, joita kaupunki myös tukee muun muassa avustuksin. Esimerkkinä tästä on muun muassa Aseman Lapset ry:n ylläpitämä Walkers-kahvilatoiminta, joka on kaikille 13–17-vuotiaille nuorille tarkoitettu kohtaamis- ja ajanviettopaikka, jossa voi tavata turvallisia aikuisia.

Aloitteessa ehdotettua häirintäyhteyshenkilömallia on valtuustopöytäkirjan (2018) pohjalta selvitetty ja pilotoitu Helsingin kaupungilla vuonna 2020. Kyseessä oli kuitenkin henkilöstön häirintäyhteyshenkilötoiminta, ei asukkaille tai esimerkiksi nuorille suunnattu. Pilotissa eri toimialoilta koulutettiin 14 henkilöä häirintäyhteyshenkilöiksi vuoden 2019 lopussa ja he toimivat tehtävässään vuoden ajan. Häirintään liittyvät työntekijöiden yhteydenotot olivat vähäisiä ja pilotin jälkeen toimintaa ei sellaisenaan jatkettu. Tarpeelliseksi todettiin sen sijaan, että jatketaan työsuojelutoimijoiden ja hr-ammattilaisten osaamisen kehittämistä häirintään liittyvissä asioissa.

Häirintäyhteyshenkilötoimintaa toteutetaan esimerkiksi järjestöissä ja oppilaitoksissa ja erilaisissa tapahtumissa. Häirintäyhteyshenkilötoiminnan tarve on näkynyt myös nuorisopalvelukokonaisuuden Non-toxic-hankkeen aikana: sille on tarvetta, mutta toimiakseen se vaatii, että häirintäyhteyshenkilöille on oltava tehtävään sopivaa perehdytystä ja koulutusta. Ilman tarvittavaa koulutusta esimerkiksi tapahtumiin ei saada häirintäyhteyshenkilöitä. Tällaista ei juuri ole tarjolla nuorisotyön kentällä. Non-toxic-hankkeessa tilannetta on selvitetty ja todettu, että koulutuksen rakentaminen häirintäyhteyshenkilöille pelitapahtumissa toimimista varten on tarpeen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nuoria koskevan aloitteen kohdalla olisi tärkeää, että lausunto pyydetäisiin myös kaupungin nuorisoneuvostolta.

Käsittely

07.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Veronika Honkasalo: Lisätään lausunnon loppuun:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nuoria koskevan aloitteen kohdalla olisi tärkeää, että lausunto pyydetäisiin myös kaupungin nuorisoneuvostolta.

Kannattaja: Hilikka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 yksimielisesti.

Vastaehdotus 2:

Veronika Honkasalo: Muutetaan ensimmäinen kappale seuraavasti:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että nuorten avun saamisen varmistaminen kaupungin omien palveluiden häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Tällä hetkellä kaupungissa ei ole yhtä tahoa, joka ottaisi vastuun siitä, jos nuori kokee, ettei hänen häirintäkokemustaan oteta vakavasti, vaikka hän olisi ottanut yhteyttä eri palveluihin. Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aikaisempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi. Helsingissä, nuortenkin määrältään suuressa kaupungissa, erillisen häirintäyhteyskanavan tai häirintäyhteyshenkilön tehtävän perustamisen selvittämisen lisäksi olisi myös huolehdittava kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamisen kehittämisestä sopivan avun saamiseksi häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa. Tämän varmistamiseksi olisi myös tärkeää, että nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa voisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan häirintäyhteyshenkilöille vaadittavan koulutuksen tilanteen selvittämistä ja pyritään hyödyntämään nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta. Jollei hyödynnettävissä olevaa häirintäyhteyshenkilöiden koulutusta ole, toimitaan aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen.

Kannattaja: Hilikka Ahde

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Outi Alanko-Kahiluoto, Joel Harkimo, Shawn Huff, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Ei-äännet: 5

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

24.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Sini Perho, suunnittelija, puhelin: 310 71596
sini.perho(a)hel.fi
Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 280

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Katju Aron aloitteesta häirintäyhteyskanavan luomisesta helsinkiläisille nuorille:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on vahvistettu monia puuttumisen keinoja ja kanavia kiusaamis-, häirintä- ja syrjintätilanteissa. Kouluissa ja oppilaitoksissa on käynnistetty kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO13), pilotoitu häirintäilmoituksen tekemistä Wilmassa ja vahvistettu yhteistyötä järjestöjen ja poliisin kanssa. Helsinkiläisille nuorille on

sekä Helsingin kaupungilla että eri järjestöjen toimesta tarjolla erilaisia kanavia ja keinoja kiusaamis-, syrjintä- ja ahdistelutilanteiden käsitte-lyyn.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä aloitteen ehdotusta turvallisen aikuisen varmistamisesta jokaiselle nuorelle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiusaamisen vastainen ohjelma eli KVO13 koostuu 13 keinosta kiusaamista vastaan. Toimenpiteet on suunnattu kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoitoon. Kouluissa on pilotoitu vastuuhenkilöiden nimeämistä kiusaamisen vastaisiin toimiin. Vastuuhenkilöiden tehtävänä on huolehtia kiusaamiseen puuttumisesta sekä ennaltaehkäisyyn ja jälkihoidon edistämisestä. Lisäksi jokaisessa perusopetuksen koulussa on nimetty nimikkoaikuisen, johon kiusattu voi olla yhteydessä. Kouluissa ja oppilaitoksissa on myös otettu käyttöön restoratiiviset eli ihmissuhteita korjaavat menetelmät. Nämä auttavat esimerkiksi riitatilanteiden selvittelyssä ja ratkaisemisessa.

Aloitteessa kuvattiin, miten lapsille ja nuorille voi joskus olla vaikeaa ottaa häirintään liittyvät asiat puheeksi koulu yhteisön tai oppilaitoksen sisällä. Kouluilla ja oppilaitoksilla on käytössään eri keinoja kiusaamis-, häirintä- ja syrjintätapauksista ilmoittamiseen. Peruskoululaiset voivat olla yhteydessä oppilashuoltoon jelpii -chatin kautta ja toisen asteen opiskelijoilla on käytössään toisen asteen yhteys -sivusto. Oppijat ovat kuitenkin tuoneet esiin, että tilanteissa, joissa ongelmat eivät ratkea koulu- tai oppilaitosyhteisön sisällä, on heille luontevinta olla yhteydessä kaupungin ulkopuolisiin toimijoihin. Keväällä 2021 pilotoitiin muutamassa peruskoulussa kiusaamis-, häirintä- ja syrjintäilmoituksen tekemistä Wilmassa ja tämä pilotointi on tarkoitus laajentaa kaikkiin peruskouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin. Tämän lisäksi kouluille suunnitellaan kokeilua kiusaamisvilkun käytöstä.

Silloin kun asioita ei saada ratkaistua koulun tai oppilaitoksen sisällä, saadaan Helsingissä apua järjestötoiminnasta ja poliisilta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tekee tiivistä yhteistyötä poliisin ennalta estävän toiminnon sekä Aseman Lapset ry:n K-0-toiminnan kanssa. K-0-toiminta koskee kaikkia Helsingin kouluja ja se on mahdollista ottaa maksutta käyttöön. K-0-toiminnan tavoitteena on vahvistaa olemassa olevia toimintamalleja, tuoda kouluihin ja oppilaitoksiin nuorisotyön ja perhetyön osaamista sekä ohjata tarvittaviin palveluihin ja seurata tilannetta myös tilanteen rauhoituttua.

Helsingin kaupungilla on käytössä Nuorten chat, joka on suunnattu 16–29-vuotiaille helsinkiläisille. Nuorten chatissa nuori pääsee keskustelemaan ammattilaisen kanssa ja tarpeen vaatiessa häntä ohjataan sopivan palvelun piiriin. Nuorten chat on auki arkisin klo 12–15. Lisäksi yli 13-vuotiaille helsinkiläisille on käytössä matalan kynnyksen mielenter-

veyspalvelu Mieppi, joka tarjoaa keskustelutukea elämäntilanteeseen tai mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Mieppiin voi varata ajan tai mennä kolmena arkipäivänä ilman ajanvarausta. Kaupungin tarjontaa täydentävät hyvin myös erilaiset järjestöt, jotka tarjoavat keskustelutukea nuorille. Esimerkiksi Nuorten Exit tarjoaa 13–29-vuotiaille nuorille tietoa omista rajoista ja tukea tilanteissa, joissa rajoja on rikottu. Chat on avoinna tiistaisin ja torstaisin. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lasten ja nuorten puhelin ja chat on auki arkisin 14–20 ja viikonloppuisin klo 17–20. Valtakunnallinen keskustelualusta Sekasin-chat on suunnattu 12–29-vuotiaille. Chat on auki arkisin 9–24 ja viikonloppuisin 15–24. MIELI ry:n kriisipuhelin päivystää arkisin klo 9–07 sekä viikonloppuisin klo 15–07. Apuu-chat tarjoaa päivittäin klo 9–22 valtakunnallisen keskustelualustan 7–15-vuotiaille lapsille. Etsivä Nettityö on suunnattu ensisijaisesti 12–29-vuotiaille ja iltapäivystäjät ovat käytettävissä sunnuntaista tiistaihin klo 20–23.30. Näiden keskustelukanavien lisäksi nuorille on tarjolla lukuisia alustoja ja sivustoja, joissa heille tarjotaan tukea ja apua.

Aloitteessa ehdotettiin häirintäyhteyskanavan perustamista kaupungin sisällä, jotta työntekijän olisi helpompi poistaa kaupungin sisäisiä esteitä nuorten avun saamisen tieltä. Mikäli häirintäyhteyskanava luotaisiin Helsingin kaupungin sisälle, sopisi sen sijoituspaikaksi kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikkö. Helsingin kaupunki on valtava ja toimialat hyvin erityispiirteiset. Kaupungin sisällä suunnistaminen on tapauskohtaista ja kaupungin työntekijänä toimiminen ei vielä takaisi yhteistyön sujuvuutta. Lapsia ja nuoria on Helsingissä yhteensä lähes 100 000. Häirintäyhteyskanavan valmius vastata näiden lasten ja nuorten haasteisiin edellyttäisi suurta henkilöstöresursointia.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että sen sijaan, että rakennettaisiin kaupungin sisällä uusi yhteyskanava, kaupungin toimialojen tulisi tiivistää yhteistyötä entisestään ja tarkistaa käytänteiden jakamisen paikkoja. Kaupungin kouluilla ja oppilaitoksilla on jo nyt oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen lisäksi käytössään ja kehitteillä erilaisia ilmoitus- ja keskustelukanavia. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa häirintäyhteyskanavan luomiseksi helsinkiläisille lapsille ja nuorille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Riina Ståhlberg, opiskelijahuollon päällikkö, puhelin: 310 26018

riina.stahlberg(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.08.2021 § 150

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ja 31 muun valtuutetun nuorten häirintäyhteyskanavan perustamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinkiin perustetaan nuorille uusi yhteydenottotapa, häirintäyhteyskanava, nuorten kokemaan häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyen. Aloitteen mukaan nuorilla tulisi olla aina jokin kanava, mistä tavoittaa turvallinen aikuinen silloin, jos ensisijaiset kanavat edistää omaa asiaa ovat syystä tai toisesta pettäneet. Aloitteessa esitetään matalan kynnyksen puhelin- ja verkkopalvelua nuorille, jossa työskentelisi häirintäyhteyshenkilöitä kaupungin palveluksessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että lapsille ja nuorille ei rakenneta uutta yhteydenottokanavaa Helsingissä jo toimivien palvelujen rinnalle.

Nuorten chat-palvelu

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla on jo olemassa Nuorten Chat -palvelu, joka on tarkoitettu 16-29-vuotiaille helsinkiläisille sekä Helsingissä opiskeleville nuorille. Chat on perustettu keväällä 2020 ja chatin perustamisen taustalla on nuorten tekemä ponsi. Käynnistys- ja suunnitteluvaiheessa ovat olleet mukana nuoret sekä työntekijät sosiaali- ja terveyspalveluista.

Chat on osa nuorten palveluiden ajanvarauksettoman ja sähköisen palvelun kokonaisuutta. Chat on auki arkisin klo 12–15 ja muodostaa kokonaisuuden yhdessä Nuorten Helsinki -sivujen kanssa.

Nuori ohjautuu chatiin valitsemalla itselleen sopivan aiheen ja valinnan perusteella chat-keskustelu alkaa joko terveydenhuollon tai sosiaalialan ammattilaisen kanssa. Halutessaan nuori voi tunnistautua, jolloin palvelu on yksilöllisempää ja tarvittaessa nuorelle varataan aika tai annetaan palveluohjausta.

Nuoret ovat valinneet aiheena eniten seksi, seksuaalisuus & ehkäisy -teeman. Esimerkiksi tammi-toukokuussa 2021 kyseinen teema oli valit-

tu 124 kertaa. Nuorten kysymykset ovat tämän aihepiirin sisällä liittyneet kysymyksiin ja huoliin ehkäisystä ja seksuaalisesta häirinnästä.

Nuorten chatin työntekijä on velvollinen tekemään tarvittaessa alaikäisestä nuoresta lastensuojeluilmoituksen tai yhteistyössä nuoren kanssa yhteydenoton sosiaalihuollon tarpeen arvioimiseksi. Tällöin nuoren tilanne ja tuen tarve voidaan arvioida laaja-alaisemmin ja järjestää hänelle tarvittavat palvelut.

Nuorten chat -palvelua kehitetään sekä markkinoidaan edelleen ja työntekijöitä koulutetaan kohtaamaan erilaisia seksuaaliseen häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyviä ilmiöitä.

Yhteistyö muiden toimialojen kanssa

Nuoren hyvinvointi rakentuu monessa eri kehitysympäristössä, eikä sitä voida ratkaista yhden ammattikunnan tai toimialan näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 käyttösuunnitelman mukaan tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä muiden toimialojen kanssa.

Nuorten kanssa työskentelevät ovat yhteistyössä Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan groomingin vastaisessa ”Turvallisesti mediassa ja maailmalla – lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisy (ml. grooming)” -hankkeessa, jonka tiimoilta on tulossa virtuaalivalmennusta nuorten parissa työskenteleville kaupungin työntekijöille.

Nuorille ei ollut aiemmin omaa sähköistä viranomaischattia etenkin sosiaali- ja terveysasioissa, mutta nyt Nuorten chat muodostaa yhdessä Nuorten sote -verkkosivujen (www.hel.fi/nuoret) kanssa aidosti hel-sinkiläisiä nuoria palvelevan kokonaisuuden.

Helsingin kaupunki on rakentanut yhdessä eri alojen ammattilaisten ja nuorten kanssa Kiusaamisen vastaisen ohjelman KVO13. Ohjelma antaa kouluihin, oppilaitoksiin ja varhaiskasvatukseen työväliteitä kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, siihen puuttumiseen ja tapausten selvittämiseen sekä jälkihoitoon.

Helsingin kaupungilla on useita matalan kynnyksen kohtaamispalveluita ja nuorisotiloja, joista voi saada tukea ja palveluohjausta nuorisotyöntekijöiltä päivä- ja ilta-aikaan. Nuorisotyötä tehdään enenevässä määrin myös monenlaisissa digitaalisissa toimintaympäristöissä. Viime vuosina nuorisopalveluissa on lisätty resursseja etsivään ja jalkautuvaan nuorisotyöhön, jotka osaltaan ehkäisevät syrjäytymistä ja lisäävät turvallisuutta Helsingissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei pidä tarpeellisena luoda erillistä häirintäyhteyskanavaa jo olemassa olevien palveluiden rinnalle. Lautakunta

pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aiempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy, kun he tietävät mistä saavat helposti keskusteluapua.”

Käsittely

17.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun:

”Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aiempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi.”

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi